

'Wat was jouw volgende stap?' Stappen van cliënten(raad), vrijwilligers, coördinatoren, bestuurders

13 mei was de laatste landelijke inspiratiebijeenkomst Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg. We blikten eerder [via een beknopte publicatie al terug](#) op inzichten en praktijkvoorbeelden uit de vernieuwingsbeweging op dat moment. Het thema was 'wat is jouw volgende stap?' Bij vertrek kreeg iedereen ter inspiratie een scheurkalender mee, goed voor een maand lang elke dag een beetje inspiratie. Waar dat alles zoal toe geleid heeft? Lees verder voor een paar voorbeelden.

Uit de voorbeelden komt mooi naar voren dat elke stap telt. De kleine en de grote. Zoals we in het verslag van de inspiratiebijeenkomst al zeiden: stap voor stap zien we dat mensen met elkaar leren om alles te richten op wat voor bewoners en naasten van waarde is. Om zo de verpleeghuiszorg echt elke dag en in alle situaties een persoonlijker, vrijer, normaler, attenter en liefdevoller gezicht te kunnen geven.

Cliënten(raad) structureel betrekken

De voorzitter van de cliëntenraad van Sint Anna (Boxmeer) vertelt:

"Onze cliëntenraad heeft jaarlijks huiskamergesprekken. Dit jaar hebben we voor het eerst Ronde-Tafel gesprekken georganiseerd waarbij bewoners en mantelzorgers zo kunnen aanschuiven. Onze volgende stap was: het uitzetten van de opgehaalde signalen in de organisatie. Na een periode van zoeken (zowel per mail als gesprek), hebben nu de eerste constructieve gesprekken plaatsgevonden voor het oppakken van de signalen en zijn er structurele afspraken gemaakt voor de toekomst.

Voorbeelden van signalen:

- vragen van de bewoners en mantelzorgers over de komende nieuwbouw; zoals verdwijnt het keukenblok, of moeten we straks apart huur betalen
- spitsuur voor de lift rond etenstijd
- messen zijn bot.

De gesprekken hierover hebben plaatsgevonden. Maar dat wil nog niet zeggen dat alles direct is opgelost. Er wordt aan gewerkt. Goede communicatie heen en terug naar de bewoners is hierbij cruciaal. Daarvoor wordt nu ook een vorm gezocht. Maar ook de positieve reacties van de bewoners willen we graag delen met de organisatie en de betreffende teams. Daarom noemen we het ook signalen, tips en tops.., want de bewoners en mantelzorgers komen ook zelf vaak met verrassende oplossingen. Een leuk voorbeeld hiervan is: één bewoonster bracht een klacht naar voren en tegelijkertijd ook de oplossing. Van een paar sokken raakt namelijk in de was soms "de

ander" nou juist zoek. Tip van bewoonster was: sokken in waszakje aanleveren... dan komen ze wel samen terug! Kijk, daar word ik nou blij van."

Vrijwilligers

Op de landelijke inspiratiebijeenkomst gaven mensen van een van de deelnemende zorgorganisaties aan dat zij tijdens de volgende inspiratiebijeenkomst een workshop willen organiseren over het betrekken van vrijwilligers. Om volgende stappen te kunnen zetten in de vernieuwing op dit wezenlijke vlak.

Meer bekendheid via communicatie

Bij Zorggroep Meander is als volgende stap een filmpje gemaakt over een belangrijk aspect van hoe zij werken aan Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg, van regels naar relaties. Geranda Afman (projectleider Radicale vernieuwing): "Het filmpje wordt ingezet als materiaal om meer bekendheid te geven aan waar we mee bezig zijn, zoals open dag, familieavonden, jaarverslag en dergelijke".

<https://youtu.be/nwj06YyVk8Q>

Inzicht coördinator

Eva van Zelm, coördinator Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg bij zorgorganisatie Topaz, vertelt:

"Terugdenkend weet ik exact wat mijn eerste stap was na het congres van 13 mei. Ik heb diezelfde avond nog een doos met 100 pingpongballen besteld. Geïnspireerd door het verhaal van Wilma Veen, met de vaas met ballen die ze vol goot met water.

Als je je hoofd (en elkaars hoofd) vol gooit met het ene, is er simpelweg geen plek meer voor het andere. Voor wie het niet gezien heeft: ze goot langzaam een emmer leeg in een glazen vaas die vol zat met pingpongballen. De ballen stonden symbool voor regels, belemmeringen en andersoortige energie-slurpende verschijnselen, het water stond symbool voor liefde, plezier, menselijkheid. Met dat de waterspiegel steeg stuiterden 1 voor 1 alle balletjes uit de vaas... geen plaats meer voor!

Dat vond ik heel beeldend, hoe zij dat deed. En ik dacht: dat kan ik ook wel, met die ballen ;)

De volgende dag werden de ballen geleverd. In een plastic pot met een grote, rode dop. Toni (2,5) pakte het pakket aan van de bezorger. In Toni's beleving waren de pingpongballen dus van hem. En zo kwam het dat ik vijf minuten later op de fiets zat om Hanna uit school te halen, met Toni voorop met de pot met pingpongballen stevig tegen z'n spekkige borstje gedrukt.

Alles goed en wel, tot de beste knul het ding in een onbewaakt ogenblik (die zijn er nogal wat) van de fiets liet vallen, precies op het moment dat een horde kinderen de school uit kwam stormen. 100 kleine witte balletjes stuiterden vrolijk de straat op, tussen allerlei benen en fietsbanden door. Ik stond er bij en keek er naar. Wat moest ik doen? Links? Rechts? Hoe krijg ik al die ballen terug in die pot? Bovendien had ik de fiets met Toni in het zitje nog in mijn handen. Die kon ik niet loslaten, want dan zou Toni als ware het pingpongbal nummer 101 tegen de straatstenen smakken. Dat was het me nu ook weer niet waard...

Tot mijn verassing had ik nog geen minuut later de pot met ALLE 100 ballen terug in mijn fietsmandje. Zonder dat er een vraag aan te pas kwam doken vier of vijf jongens en meisjes op de ballen. Alsof het een sport was. 'Alstublieft, mevrouw', alsof het de gewoonste zaak van de wereld was.

Ik stond er bij, keek er naar en dacht opeens: zo werkt dat dus, zelforganisatie! Ik moet er gewoon met mijn handen vanaf blijven, dan regelt het zichzelf :)

Dat allemaal naar aanleiding van de ballen van Wilma Veen, die er overigens een heel ander punt mee maakte. Zo zie je maar hoe multifunctioneel pingpongballen zijn. Toni gaat nog regelmatig in bad met zijn 100 ballen.

Oh, en de truc met de vaas heb ik ook 1 keer gedaan. Voor een klas met leerlingen van Radicale Vernieuwing Waardevol Onderwijs. Het werd een natte bende en het lukte half (ondanks dat ik het thuis drie keer getest had, eveneens met een natte bende tot gevolg). Grappig genoeg was ook die bende zo opgeruimd, want terwijl ik 1 van de leerlingen te woord stond, hebben twee of drie anderen zonder dat ik er erg in had het hele boeltje opgeruimd.

Lang verhaal kort: ik vermoed dat pingpongballen de sleutel zijn tot zelforganisatie."

Leernetwerken bestuurders, zorgkantoren, VWS & LOC

Een heel aantal bestuurders van zorgorganisaties die deelnemen aan Radicale vernieuwing hebben besloten om leernetwerken met elkaar te gaan vormen. In totaal zijn er 29 deelnemers. Het doel is elkaar te steunen en te helpen door kennis en ervaringen te delen, maar elkaar ook tegenspraak durven te bieden en elkaar aan te spreken. Op zoek naar de scherpte. Hoe zetten we de beweging van regels naar relaties onverschrokken door én hoe kun je elkaar daarin helpen en motiveren? Samen sta je sterk. Soms zullen bestuurders ook even willen 'klankborden': heb jij dat ook? Hoe heb jij dat opgelost?

Managers van de zorgkantoren gaan deelnemen en de adjunct-directeur langdurige zorg van het VWS-ministerie. De inspecteur-generaal van de inspectie wil graag als gast uitgenodigd worden. Ook de coördinatoren LOC en Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg doen mee.